

MER voegt weinig toe

Volgens de EU-regelgeving is een MER (milieueffectrapport) bij een grote uitbreiding in varkens of pluimvee verplicht. Het MER moet inzicht geven in het effect van die uitbreiding op het milieu. Omdat de Nederlandse milieuwetgeving al erg uitgebreid is, voegt een agrarische MER in ons land feitelijk niks toe.

In sommige EU-landen is de milieuwetgeving minder uitvoerig, weet Lambert Polinder, zelfstandig adviseur Milieu en Ruimtelijke Ordening in Doornspijk. “Dan is het zinvol om te weten welke gevolgen de nieuwvestiging of uitbreiding heeft op het milieu.” In het MER moet bijvoorbeeld het milieuvriendelijkste alternatief worden beschreven, evenals het stalsysteem waarvoor de ondernemer wil kiezen. Om de milieueffecten van de verschillende alternatieven in beeld te brengen, moeten de nodige onderzoeken worden gedaan. Daarbij gaat het onder meer om geluid, fijn stof, bodem en ecologie. Uiteindelijk is echter het toetsingskader voor de milieuvergunning vaak doorslaggevend voor de systemen die worden gekozen en niet de uitkomst van het MER. “De wetgeving voor het opstellen van een MER betreft Europese regelgeving die onder de Nederlandse omstandigheden eigenlijk overbodig is”, ervaart Polinder. “Het levert voor Nederlandse situaties zelden nieuwe inzichten op. De toetsingen die voor het MER moeten plaatsvinden, zitten

ook allemaal al besloten in de milieuvergunning.” Een MER laten opmaken kost de ondernemer ongeveer 20.000 à 25.000 euro. Géén MER laten opstellen is geen optie – in dat geval mag de gemeente geen milieuvergunning afgeven. De Commissie voor de MER, een onafhankelijk adviescollege, heeft in 2008 56 adviezen uitgebracht voor intensieve veebedrijven (28 richtlijnadviezen, achttien aanvullende toetsingsadviezen, tien toetsingsadviezen). Een woordvoerder van de commissie bevestigt dat de ruimte voor alternatieven voor de intensieve veehouderij beperkt is. “Toch is het MER niet overbodig. Het rapport levert toegevoegde waarde over de impact van de plannen op natuurgebieden en de gezondheid van mensen in de omgeving.” Met de totstandkoming van de beheersplannen voor natuurgebieden valt die toegevoegde waarde voor de natuur waarschijnlijk weg. “In dat geval zou de intensieve veehouderij toekunnen met een beperktere MER dan nu het geval is”, aldus de woordvoerder. Inmiddels worden stappen gezet voor een modernisering van het MER. Een wetsvoorstel daartoe ligt bij de Tweede Kamer. Een voorgestelde wijziging betreft onder meer het schrappen van de startnotitie, waardoor de procedure eenvoudiger wordt en minder lang duurt.

Wanneer een MER?

In de tabel staan de uitbreidingsstappen waarbij een MER al dan niet verplicht is. Sommige ondernemers dachten geen MER nodig te hebben als zij de uitbreiding in meerdere kleine stappen zouden realiseren. Deze aanpak staat inmiddels bekend als de salamitactiek en wordt niet gedoogd door gemeenten. (Salamitactiek is het opdelen van het geheel in meer kleine stukken, omdat de andere partij niet akkoord gaat als het geheel in een keer wordt gepresenteerd. Salami wordt ook altijd in stukjes opgediend.) Polinder erkent dat de grens tussen ‘een groot plan opdelen in stukken’ en ‘uitbreiden in meerdere stappen’ een grijs gebied betreft. <

MER voor varkens- en pluimveebedrijven.	
Uitbreiding in aantal dieren (of vestiging op nieuwe locatie)	Wel of geen MER
< 60.000 vleeshoenders < 45.000 hennen < 2.200 vleesvarkens < 350 zeugen	De ondernemer is niet MER-plichtig en kan zonder meer een milieuvergunning aanvragen.
60.000 – 85.000 vleeshoenders 45.000 – 60.000 hennen 2.200 – 3.000 vleesvarkens 350 – 900 zeugen	De ondernemer dient een zogeheten aanmeldingsnotitie in bij de gemeente (kosten 1.000 à 2.000 euro). De gemeente bepaalt of er ‘bijzondere omstandigheden’ zijn die een MER rechtvaardigen. In de meeste gevallen blijkt geen MER nodig.
> 85.000 vleeshoenders > 60.000 hennen > 3.000 vleesvarkens > 900 zeugen	De ondernemer is MER-plichtig. Op basis van een startnotitie bepaalt de gemeente welke milieueffecten in het MER beschreven moeten worden en onderzocht. De procedure duurt doorgaans minimaal een jaar.